

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์สถิติ
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ระยะที่ 1 ศึกษาการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 160 โรงเรียน จำนวน 1,732 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 160 คน หัวหน้างานบุคลากร จำนวน 160 คน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 160 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. 2554 : 15)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2554 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเครชีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44-45) จำนวน 480 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จำแนกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ จำนวน 6 อำเภอ

2. เทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์ ร้อยละ 20 ของประชากรตามสถานภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จากสถานศึกษาใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสระใคร อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม และอำเภอโพธิ์ตาก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

อำเภอ	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง			รวมกลุ่ม ตัวอย่าง ทั้งหมด	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร สถานศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง หัวหน้าฝ่ายงาน บุคลากร โรงเรียน		กลุ่มตัวอย่าง ประธานคณะ กรรมการ สถานศึกษา
เมือง	679	57	57	57	171
ท่าบ่อ	413	34	34	34	102
ศรีเชียงใหม่	184	21	21	21	63
สระใคร	183	21	21	21	63
สังคม	181	17	17	17	51
โพธิ์ตาก	92	10	10	10	30
รวม	1,732	160	160	160	480

ที่มา : กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1
(ข้อมูล 10 มิถุนายน 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ในการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกรอบการ บริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น

2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารงานบุคลากร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 30 ข้อ แยกเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ การวางแผนงานบุคลากร การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร การชำระรักษาบุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยสร้างแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

- 5 หมายถึง เป็น ความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็น ความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง เป็น ความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็น ความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง เป็น ความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

และแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 1

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และตำรา ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาบุคลากร
2. ศึกษาและปรับปรุงแบบสอบถามระดับการบริหารงานบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 (2554 : 16) ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือที่ศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้
3. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบวิธีของลิเคิร์ท (Likert)
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบระดับการบริหารงานบุคลากร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

5. นำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1 นายชะโลม ตรีศักดิ์ วุฒิ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง รอง
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จังหวัดหนองคาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

5.2 นางอนงค์ คำแสงทอง วุฒิ กศ.ม. วิจัยการศึกษาศึกษานิเทศน์ชำนาญการ
พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 จังหวัดหนองคาย ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านสถิติการวิจัย และการวัดผลประเมินผล

5.3 นายวิทยา บุรณะสุทธิ วุฒิ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองบัววิทยา อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารสถานศึกษา
หัวหน้างานบุคลากร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 ท่านใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จำ
ทำการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha – coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ได้ค่าความ
เชื่อมั่นที่ 0.98

9. นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้
ข้อเสนอแนะ

10. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

11. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง

12. นำแบบสอบถามมาพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยประสานความร่วมมือจากบุคลากรกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากประธานกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งที่มีประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการประสานโดยตรงกับสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 419 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.29 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 419 ฉบับ
2. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกตามตัวแปรต้น เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นรูปตารางประกอบคำบรรยาย
4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำเป็นรายด้านและโดยรวม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ($\text{Mean} = \bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation = S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามเกณฑ์ แล้วนำมาเปรียบเทียบระดับปฏิบัติกับเกณฑ์ประเมินของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

5. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ F- test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

6. นำแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสรุปโดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มความสำคัญของคำตอบแต่ละข้อประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

$$\text{สูตร } \alpha = \sum \frac{k}{(k-1)} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104-016) ได้แก่

2.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } p = \frac{f}{n}$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x แทน คะแนนแต่ละตัว
 \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคายเขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ สถิติ F-test และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ นิวแมนคูลส์ (Newman – kculs) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)

2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับความต้องการการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 รวม 160 โรงเรียน วิเคราะห์โดยสรุปความสำคัญของคำตอบแต่ละรายองค์ประกอบ

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ศึกษาแนวทางในการบริหารงานบุคลากร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนที่เป็น Best Practice คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนโนนคู่โพยประชาสรรค์
2. โรงเรียนบ้านหมากหุ้งเหล็ก
3. โรงเรียนบ้านตอแก

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งนี้เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้างานบุคลากรในสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 74) ได้แก่

- | | |
|--|------------|
| 1. หัวหน้างานบุคลากร | จำนวน 3 คน |
| 2. ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน | จำนวน 3 คน |
| 3. ผู้อำนวยการสถานศึกษา | จำนวน 3 คน |

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง รวมทั้งเทปบันทึกเสียง
ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย
เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการ
จัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

3.2 สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1

3.3 นำประเด็นคำถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา
ปรับปรุงแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

3.4 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เสนอแนะ

3.5 เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปและ
สรุปตามประเด็นสัมภาษณ์

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน
ลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ